HØJBY nyt

Lokalnyheder for Højby-Lindvedområdet

Indlæg i Højby Nyt 2020 Nr. 7

Det 19' århundredes musik-idol fra Højby

Af: v. Kurt Hedemand

Drengen Anders Jacobsen blev født 1831 som den yngste af 6 søskende i fattighuset i Højby. Den lille dreng blev født blind, og blev senere altid kald "blinde Anders".
Men trods de ydre omstændigheder og de meget fattige kår, fik lærer Niels Larsen og pastor Mule hurtigt lagt mærke til den lille blinde drengs musikalske evner. – Dette bevirkede, at familien ud over fattighjælpen ligeledes fik tildelt ekstra flæsk og smør fra sognerådets kasse.
Senere indstillede pastor Mule til biskoppen for Fyns Stift, at Anders, der nu var blevet 12 år gammel, ønske om et ophold på det nye Blindeinstitut i København. Som begrundelse nævnte pastor Mule drengens helt usædvanlige musikalske talent.
Efter fem års musikalsk uddannelse m.v. vender han tilbage til Højby. Boede her hos lærer Niels Larsen i hans hjem de næste 22 år. Blinde Anders begyndte sit spillemandsliv sammen med andre spillemænd på egnen, bl.a. i musikforeningen Braga, der bestod af landsbymusikanter, skolelærere, gårdmænd m.fl., heriblandt Carl Nielsens far Niels "Maler" Jørgensen.
Uden al tvivl lærte Carl Nielsen meget af Blinde Anders. Carl Nielsen deltog ofte i sin fars musikalske arbejde og spillede sammen med spillemændene.

Carl Nielsen udtaler bl.a. i sine erindringer "Min fynske barndom" :
"I kredsen af de musikanter, som hørte til min fars medarbejdere, var der en mand, der hed blinde Anders, som var kendt over næsten hele Fyn. Han var virkelig noget af et geni, ikke blot i musikalsk henseende, men også som deklamator og fortæller. Hans dannelse og viden var højt over den almindelige på landet, og han havde, trods sin blindhed, et så ejendommeligt, halvt sarkastisk og dog meget vindende og levende væsen, at landbefolkningen ikke kunne få øjnene fra ham, så snart han var til stede; det mindste ord, han sagde, kom ligesom fra en anden interessantere verden. Allerede hans ydre vakte nysgerrighed og opmærksomhed for hans person. Han var egentlig ikke, hvad man kalder køn, men hans ansigt havde det, som mangen skuespiller ville misunde ham, det, som i teatersproget kaldes et godt lærred at male på. Trækkene var store og faste, og de behøvede så sandt ikke at sminkes for at få liv og karakter; thi ansigtet var som et ovalt spejl, der gengav alle de stemninger, der rørte sig i hans sjæl, og som hørtes af den vekslende klang i hans stemme, når han talte. Han var lidt korthalset, kraftig og firskåren, og når han sad ned og fortalte et eller andet, lagde han begge sine hænder på knæene, bøjede hovedet lidt bagover og gyngede overkroppen i rolig takt frem og tilbage. Når vi vandrede sammen, har jeg hørt ham tale med min far om de højeste og dybeste spørgsmål; det var ligesom han ville trænge til bunds i alting, og var der noget, han ikke kunne få svar på eller ikke selv kunne klare, standsede han ofte med min far under armen midt på landevejen, løftede den ene fod, gav et lille stamp i jorden og stirrede med sine blinde øjne op i luften. De to bevægelser fulgte altid efter hinanden.
Han elskede at diskutere, og jeg var meget betaget af den sjældne mand. Engang blev jeg højst lykkelig, da han ved et gilde, hvor jeg spillede med, standsede musikken og sagde: "Niels maler, den knægt har evner". Jeg havde netop spillet anden violin og havde ikke kunnet dy mig for at tilsætte nogle modgående melodier. Blinde Anders spillede afvekslende klarinet og violin, men ind imellem dansene fortalte han også folk historier og mærkelige eventyr, som jeg sikkert tror, han selv digtede."

Fattighuset i Højby hvor "Blinde Anders" voksede op